

קדוּשָׁא דסדרָא THE פסוקים THAT FOLLOW

The פסוקים and תפילות that follow קדוּשָׁא דסדרָא need to be viewed in parts. The first section consists of the פסוק ה' א-להי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם: פסוק. Its function is to be a בקשה based on our having recited קדוּשָׁא דסדרָא. The key word in the פסוק is the word: "זאת"; "because of this." When we read the פסוק, we need to have in mind that the word "זאת" refers to קדוּשָׁא דסדרָא.

ספר אבודרהם נפילת אפים, אשרי, למנצח ובא לציון-ואומר ה' א-להי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך וגו'. פסוק הוא בדברי הימים (א, כט, יח) וענינו שיועיל סדר קדושה זה ליצר מחשבותינו ולהכין את לבבינו אליך.

This פסוק was specifically chosen because of its history. It is part of the תפלה that דוד composed upon completing the collection of the funds necessary to build the בית המקדש. דוד המלך used the word: "זאת" to represent the funds that were collected for the building of the בית המקדש.

ספר מסילת ישרים פרק יט'-ונבאר עתה ענפי האהבה, הם הג' שזכרתי: הדביקות, השמחה, והקנאה . . . הב' הוא השמחה, והוא עיקר גדול בעבודה, והוא מה שרוד מזהיר, ואומר (תהלים ק'): עבדו את ה' בשמחה בואו לפני ברננה. ואומר (שם ס"ח): וצדיקים ישמחו יעלצו לפני א-להים וישישו בשמחה, וארז"ל (שבת ל'): אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה של מצוה . . . ודוד שכבר הגיע אל המעלה הזאת שיעור גדול, אמר (שם ק"ד): יערב עליו שיחי אנכי אשמח בה'. ואמר (שם מ"ג): ואבואה אל מזבח א-להים אל א-ל שמחת גילי ואודך בכנור א-להים א-להי. ואמר (שם ע"א): תרננה שפתי כי אזמרה לך ונפשי אשר פדית. והיינו כי כל כך היתה מתגברת בקרבן השמחה, שכבר השפתים היו מתנענעות מאליהם ומרננות בהיותו עוסק בתהלותיו יתברך, וכל זה מגודל התלהטות נפשו שהיתה מתלהטת בשמחתה לפניו, הוא מה שסיים ונפשי אשר פדית. ומצינו שנתרעם הקב"ה על ישראל מפני שחיסרו תנאי זה בעבודתם, הוא שנאמר (דברים כ"ח): תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב, ודוד לפי שראה את ישראל בעת התנדבם על בנין הבית שכבר הגיעו למעלה הזאת, התפלל עליהם שתתקיים המדה הטובה בהם ולא תסור, הוא מה שכתוב (ד"ה א' כ"ט): ועתה עמך הנמצאו פה ראיתי בשמחה להתנדב לך ה' א-להי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך והכין לבבם אליך.

The רמב"ם views this פסוק as being part of the next section of פסוקים and describes the

תחנונים as פסוקים group of:

רמב"ם סדר תפילות נוסח הקדיש-נהגו העם להתחנן אחר נפילת פנים כשמגביה פניו מן הקרקע בפסוקים אלו: ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו . . . עזרנו א-להי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. וכן נהגו העם להתחנן אחר סדר היום בתחנונים אלו: י-י א-להי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך והכין לבבם אליך והוא רחום יכפר עון וגו' כי אתה י-י טוב וסלה ורב חסד לכל קוראיך צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת מי א-ל כמוך נושא עון ועובר על פשע ישוב ירחמנו יכבוש עוונותינו וגו' ברוך י-י יום יום יעמס לנו הא-ל ישועתנו סלה י-י צב-אות עמנו משגב לנו א-להי יעקב סלה י-י צב-אות אשרי אדם בוטח בך, ברוך אדוננו ברוך בוראנו ברוך שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת על ידי משה רבינו וחיי עולם נטע בתוכנו הרחמן יפתח לבנו לתלמוד תורתו ויתן בלבנו אהבתו ויראתו ותורתו לעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם ובנפש חפצה למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה כן יהי רצון ורחמים מלפניך י-י א-להינו שנחיה לשמור חקיך בעולם הזה ולימות המשיח כדי שנזכה ונירש טוב לחיי העולם הבא למען יזמך כבוד ולא ידום י-י א-להי לעולם אודך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך י-י צורי וגואלי.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך: פסוק with ובא לציון chose to close רמב"ם The until תפלת שחרית and represented the end of ובא לציון. Given the fact that י-י צורי וגואלי was added, the choice of פסוק by the רמב"ם to close תפלת שחרית is a point worth examining. It would appear that the רמב"ם was signifying that שמונה עשרה does not end until after the recital of the תחנונים and that when שמונה עשרה ends it is necessary to recite the פסוק of יהיו לרצון אמרי פי as required by the גמרא (ב' גמרא). This version of נוסח תימן ובא לציון is still currently followed by

והוא of: פסוק of פסוק ה' א-להי אברהם יצחק וישראל אבותינו The followed by the; תפלת שחרית והוא רחום יכפר עון: פסוק We recite the three times in רחום יכפר עון; פסוק The רוקח gives the following reason for reciting this פסוק and יהי כבוד, הודו three times a day. Our practice of reciting the פסוק three times during תפלת שחרית seems to be based on the same justification:

פירושי סידור התפילה לרוקח [טו] הודו לה' עמוד סב-ג' פעמים ביום אומרים פסוק זה, אחת בלילה ושתים ביום. כנגד חייב מלקות שראויות להשתלשל.

It is worth noting that נוסח תימן includes the recital of the פסוק: יהיו לרצון אמרי פי three times in תפלת שחרית but not in the same places within the סידור as provided in other נוסחאות. They differ in that their סידורים do not include הודו in תפלת שחרית on weekdays. They recite the פסוק: יהיו לרצון אמרי פי in יהי כבוד, ובא לציון and before the אשרי that is recited before: ובא לציון. This mimics their practice in יהי כבוד.

SUPPLEMENT

PRAYER ON FAST DAYS

1. Why We Do Not Blow שופר On בתמוז? צום שבעה עשר בתמוז

ספר אבודרהם סדר תפלת התעניות-סדר תפלת התעניות-מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה וצרה שלא תבא על הצבור שנאמר (במד' י, ט) וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות כלומר על כל דבר יצר לכם כגון בצורת ודבר וארבה וכיוצא בהן זעקו עליהם לפני ה' והרעו. ומדברי סופרים להתענות על כל צרה שלא תבא על הצבור עד שירחמו מן השמים. ובימי התעניות האלו זועקים בתפלות ומתחננין ומריעין בחצוצרות בלבד. ואם היה במקדש מריעין בחצוצרות ובשופר שאין מריעין בחצוצרות ובשופר כאחד אלא במקדש שנאמר (תה' צח, ו) בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'. אבל בצום שבעה עשר בתמוז ושאר ארבע הצומות אין מתריעין שכבר עברו ואין זועקין לשעבר אלא שמזכירין המאורע מפני עגמת נפש.

2. The Placement of the סליחות:

It is our custom to recite סליחות on Fast Days after הש"ץ. הזרת הש"ץ. That was not always the case:

ספר אבודרהם סדר תפלת התעניות-ומתפללים שמונה עשרה ומוסיפין עננו בשומע תפלה¹ וחוזר ש"צ התפלה אבות וגבורות וקדושת השם אתה חונן. השיבנו ואומר סלח לנו אבינו מחול לנו מלכנו על ידי רחמיך הרבים ואומר סלח לנו אבינו כי ברוב אולתנו שגינו ואומר ויעבור ואומר תוכחות ופזמונים וסליחות ווידויים ווידוי גדול בכללה כמו שאומר באשמורות. ואח"כ אומר כשחטאו ישראל במדבר וכו' דניאל איש המודות וכו' ועזרא הסופר וכו' עד חנון המרבה לסלוח. ואומר ראה בענייני וריבה ריבנו וגאלנו מהרה למען שמך ופדנו מכל צרה וצוקה עננו אבינו עננו ביום התענית הזה וכו' עד כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה וקיים לנו ה' א-להינו את הברית ואת החסד ואת השבועה שנשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה ותראה לפניך העקידה שעקד את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך. בא"י העונה לעמו ישראל בעת צרה. ואומר מי שענה את אברהם אבינו בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם ביום הזה בא"י גואל ישראל.

3. Understanding The Opening Line:

סלח לנו אבינו כי ברוב אולתנו שגינו. מחל לנו מלכנו כי רבו עונינו.

1. מנחה only at שמונה עשרה ענינו in the silent ספרדים מנהג of the.

בית הלוי בראשית פרק ד–(ז) ויחר לקין מאד ויפלו פניו גו' למה חרה לך ולמה נפלו פניך הלא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח הטאת רובץ. ומדרשו (עי' תרגום) דבגיהנם יפרעו ממנו על מעשיו. והענין דבקין כתיב שני דברים, ויחר לקין שחרה לו על שלא נתקבל קרבנו, וחרון בא מגדר הגדלות אם בעיניו נראה שהיה להתקבל קרבנו ומעשיו זכים בעיניו, ואח"כ ויפלו פניו וזהו ההיפך מקודם, דנפילת הפנים הוא בא מן הבושה ומכיר חסרונו ומיואש בעיני עצמו. וזהו שאמר לו למה חרה לך ולמה נפלו פניך דאין לך לעשות שני הדברים. הלא אם תיטיב שאת דאין לך להתייאש דעדיין תקותך בידך להטיב מצבך. ואם לא תיטיב לפתח הטאת רובץ דיגיע לך עונש על מעשיך ולמה חרה לך ואין לך לכעוס:

ובמדרש (ב"ר כב ו) אמרו לפתח הטאת רובצת לא כתיב כאן אלא רובץ בתחילה תש כחו כנקבה ולבסוף מתגבר כזכר, הודיעו לקין שימהר לשוב דכל מה שמתאחר לשוב היצה"ר הולך ומתחזק בכל יום, וכמו שאמרו (קדושין ל) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום וקשה להפרד ממנו, וזהו שאמר הכתוב (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה הטאה, דבהתחלה אין היצה"ר חזק כלל ורק האדם בעצמו מושך אותו עליו וזהו שקורא מושכי העון בחבלי השוא אבל אח"כ הולך ומתגבר וכעבות העגלה הטאה. וקרא הכתוב עון להתחלה, ואח"כ אמר וכעבות העגלה הטאה, וחטא הוא קל מעון, והוא משום דעל הטאים שלבסוף העונש קל יותר מן על הראשונים דהטאים הראשונים נקראו עון יען כי בקל היה האדם יכול להזהר מהם אבל החטאים שאח"כ הם נקראים חטא יען כי קשה להאדם להנצל מידם וע"כ הוא קרוב לאונס ושוגג. ונמצא דעיקר עונש מגיע לו על ההתחלה דלא היה אנוס אז. וזהו שאנו מתפללים על עונות הראשונים אל תזכר לנו עונות ראשונים מהר יקדמונו רחמיך כי דלוננו מאד. שעל האחרונים יש לנו תירוץ מכובדו של היצה"ר ורק על הראשונים אנו מבקשים שלא יזכור לנו ביום הדין. ובזה אמרנו להמליץ דברי הכתוב (בירמיה ג) נשכבה בבשתנו ותכסנו כלמתנו כי לה' אלהינו חטאנו ונחננו ואבותינו מנעורינו עד עתה, דהחטאים שעושים עכשיו קוראם בלשון בושה ועליהם אמר נשכבה בבשתנו דאנחנו עתה מעוטפים ומסוככים בהם, ואמר עוד ותכסנו כלמתנו כי לה' חטאנו ונחננו ואבותינו מנעורינו, פי' דבהכלימה דהיינו חטאי הנעורים הראשונים בזה נכסה הבושה של עתה, דבזה שכבר חטאנו הוא לנו התירוץ והמכסה על של עכשיו יען כי עתה אין לנו כח לעמוד כנגד תוקפו של היצה"ר, ואין לך בושה וכלימה יותר מזה שהתירוץ שלנו הוא מה שכבר חטאנו מנעורינו. וזהו ג"כ מה שאומרים בסליחות שאין אנחנו עזי פנים לומר צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו ואבותינו חטאנו, אמר שאין אנו מעיזים להצטדק לומר שלא חטאנו אבל בזה אנחנו מצטדקים כי אנחנו ואבותינו חטאנו וכעת אנחנו כאנוסים ומוטעים וכאמרם (בסליחות) כי ברוב אולתנו שגינו:

TRANSLATION OF SOURCES

לציון -We say: G-d, G-d of Abraham . . . It is a verse from Divrei Hayamim (1, 29, 18). It is recited as a prayer that our recital of this Kedushah will help form our thoughts and will direct our hearts towards G-d.

ספר מסילת ישרים פרק יט' -Let us now explain the elements that make up our obligation to love G-d. They involve three actions; i.e. to cling to G-d; to rejoice with G-d and to be zealous in our service to G-d . . . The second is to rejoice with G-d. That is a major element of our service to G-d. This is what Dovid Hamelech warns us in saying: (Tehillim 100) serve G-d in joy, appear before G-d with praise. And Dovid Hamelech further says: The righteous will rejoice and will exult before G-d. Our sages said: (Shabbos 30) the Schechina does not rest except where there is the joy that emanates from fulfilling Mitzvot. King David who already reached that level by a great margin said: may my speech be pleasing to Him; I shall rejoice with the Lord. And said: and I will come to the altar of G-d to the G-d of the joy of my exultation, and I will thank You with a lyre, O G-d. King David further said: My lips will sing praises when I play music to You, and my soul, which You redeemed. King David expressed himself in this manner because his joy in serving G-d had overtaken his being to the point that when he was involved with composing praise to G-d, his lips would compose praises and songs to G-d on their own. All of this developed out of the flame that was burning inside him. It was a fire that resulted from his joy in serving G-d. This what he meant when he concluded by saying: my soul that I redeemed. We further see that G-d complained about the Jews because they lacked this kind of enthusiasm in their service to G-d. That is what is meant by the verse: (Devarim 28) because you did not serve G-d, your G-d, with joy and a good heart. When King David saw that the Jewish people had reached his level of enthusiasm at the moment they donated to the building of the Beis Hamikdash, he prayed that they would maintain this good trait and not let it die. That is the meaning of the verse: (Divrei Hayamim 1, 29) Now Your nation that is found here saw fit to donate with great enthusiasm to Your project. G-d, G-d of Avrohom, Yitzchak and Yisroel help the Jews maintain this trait and steer them into the direction in which they will serve You properly.

סדר תפילות נוסח הקדיש -It was customary for the congregation to recite supplications after falling on their faces by saying the following: V'Anachnu . . . It was further customary to recite further supplications after reciting Kedushah D'Sidra.

פירושי סידור התפילה לרוקה [טו] הודו לה' עמוד סב' -Three times each day we recite this verse, once at night and twice during the day. That custom was based on the practice that those who were punished by being lashed received lashes in sets of three.